

Lärare i yngre åldrar - erfarenhetsbaserat stöd

Stöd kring distansundervisning för lärare i yngre åldrar

Detta material är framtaget av RISE Research Institutes of Sweden och uppdateras frekvent. Kontrollera att du har senaste versionen på www.skolahemma.se

Detta är ett erfarenhetsbaserat material som för resonemang och ger förslag kring hur distansundervisning kan organiseras för eleverna i yngre åldrar. Detta stöd har tagits fram då mycket av det material som finns sedan tidigare riktar sig mot äldre åldrar. Texten utgår från att undervisning sker på distans men förutsätter inte att digital teknik används. Utgångspunkten är att samtliga elever får distansundervisning men materialet kan även fungera stödande vid så kallad hybridundervisning där vissa elever undervisas i klassrummet och andra på distans. Texten tar sitt ursprung i det forskningsbaserade stöd för onlineundervisning som publicerades på skolahemma.se den 18 mars.

Enkla lektionsupplägg

Ju yngre elever du undervisar, desto troligare är det att skolarbetet till stor del kommer att bestå av hemuppgifter snarare än någon form av onlineundervisning. Även om många av uppgifterna kommer att vara liknande de som annars görs i skolan kommer detta att vara en ny situation för eleverna som både skapar nya möjligheter men som också kan vara utmanande.

När lektioner planeras kan det vara bra att utgå från att eleverna delvis ska kunna bli självgående hemma. För att detta ska kunna möjliggöras kan det vara bra att tänka på att:

- skapa enkla uppgifter som är lätta att följa och få en överblick över
- utgå från den arbetsgång och de arbetssätt ni vanligtvis använder er av i skolan avgränsa lektionern med tydlig början och slut
- dela upp instruktioner i flera steg
- konstruera uppgifter som är elevnära där de redan har vissa förkunskaper

Uppgiftsdesign

När du planerar uppgifter för yngre elever på distans finns aspekter som är särskilt viktiga att beakta. För det första kommer med största sannolikhet merparten av kommunikationen mellan dig och elever att ske via vårdnadshavare. Samplanera gärna i kollegiet hur information generellt ska förmedlas till elever och vårdnadshavare. Fundera även över hur informationen från dig till eleverna kan struktureras på bästa sätt så att den blir tydlig och lätt att förstå. Detta kan vara extra viktigt om du planerar för flera ämnen.

För att ytterligare stödja elever och vårdnadshavare kan det vara bra att skriva ungefär hur lång tid eleven förväntas lägga på uppgiften. Beskriv också kort vad det är eleven förväntas lära sig när den arbetar med uppgiften. När du skriver instruktionerna kan det vara bra att tänka på att:

- dela upp uppgiften och instruktionerna i mindre delar
- förtydliga med stödstrukturer såsom checklistor, tankekartor, rutmönster och symboler.
- ge exempel på hur ett färdigt resultat av uppgiften kan se ut

Lärare i yngre åldrar - erfarenhetsbaserat stöd

Stöd kring distansundervisning för lärare i yngre åldrar

Detta material är framtaget av RISE Research Institutes of Sweden och uppdateras frekvent. Kontrollera att du har senaste versionen på www.skolahemma.se

För att eleverna delvis ska kunna arbeta självständigt hemma kan det behövas uppgifter av olika karaktär men som de känner igen och känner sig trygga i. Ett förslag är att ge eleverna några basuppgifter, som löper över längre tid, kring färdighetsträning i t.ex. svenska, matematik och engelska. Använd gärna material som redan finns tillgängligt såsom arbetsböcker, digitalt material, häften, tystläsningsböcker med läslogg o.s.v. Materialet kan med fördel vara delvis självriktande såsom uppgifter där rätt svar bildar ett mönster eller digitala program som rättar eleven direkt. Genom att använda dessa typer av uppgifter får eleverna direkt återkoppling.

Som komplement kan eleverna behöva få mer aktiverande uppgifter. Dessa kan med fördel vara ämnesövergripande och ha inslag av både praktiska och teoretiska moment. Exempel på sådana uppgifter kan var att:

- leta geometriska former i hemmet, dokumentera i tabellform, rita av formerna samt beskriva dem i text
- leta vårtecken utomhus (eller genom fönster), dokumentera och rita av, skriva beskrivande text samt skriva dikt om våren
- skriva gåtor/rebusar med text och bild till föremål i hemmet som andra får lösa
- genomföra och dokumentera rörelse och hälsa på olika sätt i t.ex. dagboksform

För att i möjligaste mån undvika planering av alltför många olika uppgifter, med målet att tillgodose olika elevers behov, försök skapa uppgifter som kan utföras på olika nivåer, beroende på elevernas förkunskaper. En uppgift som handlar om att återberätta kan t.ex. genomföras i skrift, med bilder eller annan uttrycksform. Om eleverna ska lösa en problemlösning i matematik kan de utmanas att komma på flera lösningar och använda olika uttrycksformer. Att konstruera uppgifter i flera steg med stegrande svårighetsgrad kan vara ett sätt att möjliggöra för eleverna att arbeta i sin egen takt och få utmaningar på olika nivåer.

Strategier avseende kommunikation

Distansundervisning kommer för de allra flesta elever att innebära en ny situation. Trots att ni inte kommer att ses i klassrummet är det viktigt att du som lärare ändå på något vis är synlig för dina elever. Detta kan ske på olika sätt. Du kan t.ex. skriva hälsningar, utmaningar eller uppdrag direkt riktade till eleverna, använda bilder på dig eller från klassrummet eller spela in din röst.

Om möjlighet finns kan du även spela in korta filmklipp till eleverna. Ett alternativ kan vara att spela in en kort film för uppstart där du som lärare startar upp, går igenom dagen och påminner om raster och rörelse etc. Detta kan fungera både som en trygghet och repetition för de elever som kanske behöver se filmen om igen. Samma film kan användas återkommande och behöver alltså inte spelas in för var dag. Det finns olika sätt att spela in film, t.ex.:

Lärare i yngre åldrar - erfarenhetsbaserat stöd

Stöd kring distansundervisning för lärare i yngre åldrar

Detta material är framtaget av RISE Research Institutes of Sweden och uppdateras frekvent. Kontrollera att du har senaste versionen på www.skolahemma.se

- vanlig videospelning med bild och ljud, till exempel med hjälp av dator, surfplatta eller mobiltelefon.
- skärminspelning där du spelar in din skärm på dator eller surfplatta med ljud till
- inspelning av skärmen och webbkamera samtidigt där du syns på en liten del av skärmen

Interaktion och återkoppling

När elever ges distansundervisning är det viktigt att de på något sätt får återkoppling på sina uppgifter under tiden de är hemma. Arbetar eleverna med material som inte är digitalt är det bra att fundera över hur återkopplingen kan ske. Med vårdnadshavares hjälp kan möjlighet finnas att fota av arbetet för att skickas till dig för återkoppling. Ett annat sätt kan vara att eleverna skapar något som de sedan ska delge någon i hemmet eller någon de känner för direkt återkoppling. Det kan också vara att eleverna får skapa egna uppgifter som de sedan ska visa upp och få återkoppling på av klasskamrater, när de är tillbaka i skolan, som t.ex. egna problemlösningar eller gåtor. Om du och eleverna har tillgång till digital teknik och digitala plattformar finns möjlighet att ge skriftliga kommentarer eller att spela in muntlig återkoppling.

När det gäller återkoppling för de yngsta eleverna handlar det till största delen om att du som lärare ser vad eleverna gör. En kort kommentar som visar att man tittat på arbetet kan vara nog tillräckligt för att bekräfta och uppmuntra elevers engagemang och ansvarstagande. I det forskarsamtal som publicerades på skolahemma.se den 27 mars föreslår även forskaren Mary Rice att man kan använda sig av emojis och andra bilder för att kommunicera snabb och uppskattad återkoppling till eleverna.

Organisation av undervisning

Distansundervisning ställer höga krav på elevernas förmåga till självreglering. Ju yngre eleverna är desto mer stöd kommer de förmodligen att behöva från vårdnadshavare i genomförandet av uppgifter. Därför är det viktigt att du som lärare, i möjligaste mån, stödjer vårdnadshavarna och att ni samarbetar kring detta. Ett sätt att göra det är att förmedla rutiner ni har i klassrummet som kan vara till hjälp för vårdnadshavare. Bistå gärna med material såsom:

- en rutin för att starta och avsluta skoldagen
- ställa timer för aktiviteter och arbetspass
- listor där aktiviteter kan strykas över
- förslag på kortare rörelsepauser och brain breaks
- mallar för scheman över både dagen och veckan, gärna med bildstöd

Lärare i yngre åldrar - erfarenhetsbaserat stöd

Stöd kring distansundervisning för lärare i yngre åldrar

Detta material är framtaget av RISE Research Institutes of Sweden och uppdateras frekvent. Kontrollera att du har senaste versionen på www.skolahemma.se

Exempel på utformning av dagschema med bildstöd

IDAG	IDAG	Ca-tider	Hur?
	Tystläsning	30 min	Själv
	Skriv läslogg, tre frågor	15 min	Själv + frågor till vuxen
	Aktiv rast	30 min	
	Matematik -uppgifter	45 min	Själv + frågor till vuxen
	Lunch + rast	1 timme	
	Lilla aktuellt + prata	30 min	Ensam + med vuxen

Exempel på utformning av veckoschema

Tid	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
	Uppstart	Uppstart	Uppstart	Uppstart	Uppstart
	Rast	Rast	Rast	Rast	Rast
	L	U	N	C	H
	Avslut	Avslut	Avslut	Avslut	Avslut

Ämne	Bildstöd	Ämne	Bildstöd
Svenska		Musik	
Matematik		Bild	
Engelska		Slöjd	
SO		Idrott	
NO		Rast Lunch	

Exempel på mallar för scheman och bildstöd. Materialet är fritt att använda. Samtliga bilder är hämtade från pixbay.com

Värdet av gemenskap

När undervisning bedrivs på distans så begränsas det sociala utbytet och den sociala gemenskapen för eleven. För att kompensera detta kan du som lärare försöka tänka på att vissa uppgifter du skapar kan innehålla mer sociala moment. Exempel på detta kan vara att eleverna får i uppgift att intervjua någon, ringa någon för att återberätta något eller anordna en engelska-lunch/middag i hemmet där alla måste prata engelska. Om tillgång finns till digitala verktyg och plattformar som stödjer kommunikation kan de erbjuda möjligheter för utbyte som är värdefullt.

Avslutning

Att undervisa på distans är en ny situation som kommer ställa dig som lärare inför nya utmaningar men kanske även nya möjligheter. De exempel och förslag som ges i denna text bygger på erfarenheter och ska ses som ett inspirationsmaterial. Låt formen för din undervisning växa fram, utgå från dina egna erfarenheter, var lyhörd och ha alltid din grupp i åtanke när du planerar. Ta hjälp av och stötta varandra på skolan och i det utvidgade kollegiet och hitta din nivå för vad som är "good enough" i denna, på många sätt, extraordinära situation.